

Dagvlinders van Noordwijk en omgeving

Ab Steenvoorden

Er is nog niet veel onderzoek verricht naar de dagvlinders in onze omgeving. In oude jaargangen van de Strandloper zijn ook maar enkele artikeltjes te vinden over dagvlinders, en deze gaan alleen nog maar over een enkele soort, of er wordt melding gemaakt van de soorten die tijdens een buitenlandse vakantiereis zijn waargenomen. Een overzicht van de soorten en een globale weergave van de verspreiding en de aantallen dagvlinders in onze omgeving is nog nooit gepubliceerd.

Sinds 1983 is in Nederland De Vlinderstichting actief. Deze stichting werkt aan het behoud en herstel van de vlinderstand in Nederland, tevens coördineren ze het onderzoek naar de verspreiding van vlinders in ons land, geeft adviezen en voorlichting.

Deze stichting wil proberen om binnen enkele jaren een vlinderatlas van de Nederlandse duinen uit te geven. Helaas zijn er langs de Nederlandse kust nog enkele duingebieden die nog niet of nauwelijks onderzocht zijn. De duinen bij Noordwijk zijn nog een witte vlek op de kaart, waarvan nog totaal geen gegevens bekend zijn.

Een aantal mensen vanuit onze vereniging is de afgelopen zomer begonnen met het inventariseren van de dagvlinders in onze duinen, (zie ook het artikel van Jelle van Dijk in de Strandloper nummer 1, maart 1995).

De manier van inventariseren is vrij eenvoudig, het duingebied is ingedeeld in kilometerhokken die staan aangegeven op vrijwel iedere topografische kaart. Het is de bedoeling dat elk kilometerhok onderzocht wordt op het aantal soorten dat er aanwezig is. Elk kilometerhok moet minimaal drie keer per jaar bezocht worden, in de periode mei tot en met augustus.

Na dit initiatief van enkele van onze (actieve) leden leek het mij een aardig idee om aan het inventariseren van de dagvlinders in de duinen direct een eenvoudige vlinderinventarisatie te koppelen van onze hele omgeving, om zo tot een overzicht te komen van het aantal soorten en een globaal overzicht te krijgen van het voorkomen van dagvlinders in onze omgeving.

In onderstaand overzicht worden de verschillende soorten genoemd die tot nu toe in onze regio zijn waargenomen. De mooie zomer van het afgelopen jaar heeft ongetwijfeld een grote positieve invloed gehad op de soorten en het aantal dagvlinders dat in onze omgeving is waargenomen.

Langs deze weg wilde ik ook de waarnemers bedanken, die hun vlinderwaarnemingen hebben doorgegeven en iedereen die heeft bijgedragen aan het tot stand komen van de dagvlinders in Noordwijk en Omgeving.

1. Zwartsprietdikkopje - *Thymelicus lineola*

Vrij algemeen in de duingebieden, waargenomen in de Coepelduynen, de Noordduinen en het zuidelijk gedeelte van de Amsterdamse Waterleidingduinen.

2. Groot Koolwitje - *Pieris brassicae*

Twee waarnemingen van enkele exemplaren. Dompad, rond de groentetuinen achter het Bollenbad en rond de Domeinenweg, onder aan de Coepelduynen.

3. Klein Koolwitje - *Pieris rapae*

Zeer algemeen, vrijwel overal waargenomen.

4. Klein Geaderd Witje - *Pieris napi*

Drie waarnemingen, enkele exemplaren op de speelvelden nabij de grote vijver in Nieuw-Leeuwenhorst, een exemplaar in een tuin langs de van Berckelweg, en enkele exemplaren in de Coepelduynen.

5. Oranje Luzernevlinder - *Colias crocea*

Eenmaal waargenomen, een langstrekend exemplaar in de Noordduinen nabij de Duindamseslag (Oorlogspad) op 18 september.

6. Citroenvlinder - *Gonepteryx rhamni*

Verschillende waarnemingen van meerdere exemplaren, vanuit landgoed Offem, Noordwijk-Binnen en de Coepelduynen. Opvallend zijn de waarnemingen van een tweetal exemplaren eind oktober, een exemplaar in Noordwijk aan zee en een exemplaar in het Mossenest in Noordwijkerhout.

7. Kleine Vuurvlinder - *Lycaena phlaeas*

Redelijk algemeen in het zuidelijk gedeelte van de Amsterdamse Waterleidingduinen.

8. Boomblauwtje - *Celastrina argiolus*

Verschillende waarnemingen, Noordwijk-Binnen, zuidelijk gedeelte van de Amsterdamse Waterleidingduinen en in de Coepelduynen.

9. Bruin Blauwtje - *Aricia agestis*

Enkele exemplaren waargenomen. In de Coepelduynen en in het zuidelijk gedeelte van de Amsterdamse Waterleidingduinen.

10. Icarusblauwtje - *Polymmatius icarus*

Erg algemeen in het zuidelijk gedeelte van de Amsterdamse Waterleidingduinen. Redelijk algemeen

in de Noordduinen, de Coepelduynen en op landgoed Offem. Enkele exemplaren waargenomen in Nieuw-Leeuwenhorst.

11. Rouwmantel - *Nymphalis antiopa*

Vier waarnemingen. Een exemplaar langs het Oosterkanaal in de Amsterdamse Waterleiding duinen op 21 augustus, een exemplaar in de tuin van de familie Verkade aan de van Limburg Stirumstraat op 24 augustus, een exemplaar in de Coepelduynen (zeereep) op 2 september en een exemplaar vliegend door de Boekerslootlaan op 18 september.

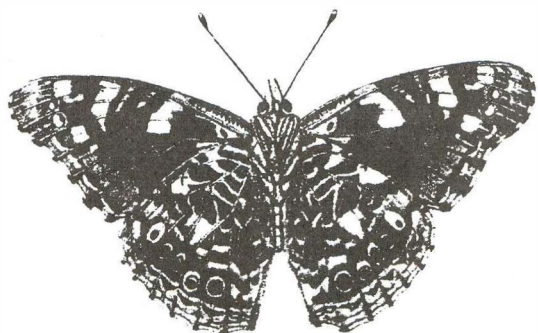
(Dit jaar vond er een invasie van Rouwmantels in Nederland plaats, er zijn naar schatting meer dan duizend exemplaren waargenomen.)

12. Dagpauwoog - *Inachis io*

Erg algemeen, vrij veel exemplaren waargenomen in het hele gebied.

13. Distelvlinder - *Cynthia cardui*

Verschillende waarnemingen. Noordwijk-Binnen (zelfs enkele tientallen langs de Beeklaan), langs de Leidse Vaart, Polder Hoogeweg en in de Coepelduynen.

Distelvlinder

14. Atalanta - *Vanessa atalanta*

Redelijk algemeen, vrijwel in het hele gebied waargenomen, maar niet in hoge aantallen. Alleen op 18 september, toen werden er enkele tientallen exemplaren waargenomen in de Noordduinen alle langstrekkend in zuidelijke richting.

15. Kleine Vos - *Aglais urticae*

Redelijk algemeen. Vooral in augustus vrij veel waargenomen.

Waarnemingen vanuit vrijwel het hele gebied.

16. Gehakkelde aurelia - *Polygonia c-album*

Enkele waarnemingen, vanuit tuinen nin Noordwijk. Een exemplaar in de Leendert Hellenberghof, twee in de Van Limburg Stirumstraat en een in de Douzastraat

17. Landkaartje - *Araschina levana*

Alleen waargenomen in het zuidelijk gedeelte van de Amsterdamse Waterleidingduinen, daar redelijk

algemeen. Er zijn alleen exemplaren van de zomergeneratie (*A.l. prorsa*) waargenomen.

18. Kleine Parelmoervlinder - *Issoria lathonia*

Redelijk algemeen in de duingebieden, gevonden in de Coepelduynen, de Noordduinen en in het zuidelijk gedeelte van de Amsterdamse Waterleidingduinen (enkele tientallen exemplaren).

19. Heivlinder - *Hipparchia semele*

Vrij algemeen in het zuidelijk gedeelte van de Amsterdamse Waterleidingduinen, meer dan honderd exemplaren waargenomen.

Enkele exemplaren waargenomen in de Coepelduynen.

20. Bruin Zandoogje - *Manolia jurtina*

Erg veel waargenomen, vooral in de duingebieden. Ook op de landgoederen, Nieuw-Leeuwenhorst en Offem erg algemeen.

21. Koevinkje - *Aphantopus hyperantus*

Een waarneming, op 16 augustus een exemplaar in de Coepelduynen.

22. Hooibeestje - *Coenonympha pamphilus*

Enkele exemplaren waargenomen in de Coepelduynen en in het zuidelijk gedeelte van de Amsterdamse Waterleidingduinen.

23. Argusvlinder - *Lasiommata megera*

Verschillende exemplaren waargenomen in de Coepelduynen en de Noordduinen, enkele tientallen exemplaren waargenomen in het zuidelijk gedeelte van de Amsterdamse Waterleiding duinen.

Tot zover het overzicht van de in Noordwijk en omgeving waargenomen dagvlinders. Er zijn nog twee vlinderwaarnemingen die niet zijn opgenomen in het bovenstaand overzicht, het gaat hierbij om waarnemingen van vlinders waarvan (nog) niet met zekerheid te zeggen is of het wel om de desbetreffende soort gaat.

Een Koninginnepage (*Papilio machaon*) zou in juli of augustus gezien zijn in de Noordduinen en een mogelijke Sleutelbloemvlinder (*Hamearis lucina*) is gezien en gefotografeerd in de omgeving van het Oosterkanaal in het zuidelijk gedeelte van de Amsterdamse Waterleidingduinen.

Tot slot wil ik de waarnemers bedanken voor het inzenden van de vlinderwaarnemingen, zonder hen zou het bovenstaande overzicht van dagvlinders in Noordwijk en omgeving incompleet geweest zijn. Vlinderwaarnemingen werden doorgegeven door Hein Verkade, Jelle van Dijk en Kees Verweij.

Natuurlijk gaan we ook in 1996 weer achter de vlinders aan. Het is dan de bedoeling om in mei (en niet in juli/augustus zoals het afgelopen jaar) te beginnen met het inventariseren van vlinders. Belangstellenden zijn ook dan weer van harte welkom om mee te lopen tijdens de inventarisaties.